

SAKSFRAMLEGG

Saksbehandler: Ellinor Kristiansen

Arkiv: 130

Arkivsaksnr.: 12/4510-23

Saken skal sluttbehandles av: Kommunestyret

KOMMUNEPLANENS SAMFUNNSDEL - SLUTTBEHANDLING

Rådmannens innstilling:

Med bakgrunn i saksframlegget anbefaler rådmannen kommunestyret å godkjenne kommuneplanens samfunnsdel, datert 25.4.2014.

Stange, den 15.04.2014

Stein Erik Thorud
Rådmann

Frode haugan
Kommunalsjef

SAKSOPPLYSNINGER

I henhold til Plan- og bygningslovens § 11-14, vedtok formannskapet i møte 15.1.2014, sak 01/14, å legge forslag til kommuneplanens samfunnsdel ut på offentlig ettersyn. Planen ble sendt på høring 23. januar med høringsfrist 10.mars. Vi har mottatt i alt 11 høringsuttalelser.

Høringsperioden var fra 23.januar - 10.mars 2014. Nedenfor er alle mottatte høringsuttalelser listet etter dato:

Nr	Dato	Fra	Dokument nummer
1	27.2	Ringsaker kommune	12/4510-16
2	06.3	Jernbaneverket	12/4510-17
3	09.3	FAU v/Åsbygda skole	12/4510-18
4	10.3	FAU v/ Breidablikk skole	14/280-4
5	13.3	Fylkesmannen i Hedmark	12/4510-19
6	17.3	Hedmark fylkeskommune	12/4510-20
7	18.3	Hamar kommune	E-post
8	18.3	HIAS	12/4510-21
9	21.3	Boligforetaket	E-post
10	27.3	Statens vegvesen	12/4510-22
11	31.3	Hamarregionen utvikling	E-post

Når det gjelder innspillene, bekrefter og understreker mange av kommentarene fra offentlige myndigheter, kommunens egne vurderinger og prioriteringer. Tema som flere av høringsinstansene har bemerket er:

- Bygge opp under eksisterende tettsteder og grendesenter – en bærekraftig og fremtidsrettet stedsutvikling
- Viktigheten av å følge opp prioriteringene i samfunnsdelen, gjennom arealdelen på den ene siden og budsjett og økonomiplan på den andre.

Nedenfor følger en kort oppsummering over de innspill som har kommet inn. Matrisen viser hvem som har kommet med innspill og hva innspillet gjelder, og rådmannens kommentar.

Høringsinstansens innspill	Rådmannens kommentarer
<p>Ringsaker kommune</p> <p><i>Generelle betraktninger</i> Planforslaget har en logisk oppbygging der visjon og hovedmålsetting følges opp med strategier for å nå målene innen konkrete satsningsområder. Samfunnsdelen synliggjør på en god måte hvordan kommunen skal arbeide for å nå sine mål. Rådmannen mener at Stange gjennom planforslaget, får et godt grunnlag for videre utvikling av Stange kommune.</p>	
<p>FAU v/Åsbygda skole</p> <p><i>Generelle betraktninger</i> FAU ved Åsbygda skole vil med dette gi en uttalelse til forslag om kommuneplanens samfunnsdel, siden dette er et grunnleggende strategidokument for kommunens utvikling som vi forstår kan ha føringer for debatten om skolestrukturen i Stange.</p> <p><i>Innspill:</i> Åsbygda har et godt utviklings – og vekstpotensial. Her er forutsetningene gode for å innfri flere målsettinger i kommuneplanen gjennom satsning på de kvalitetene som bygda har. I denne sammenhengen er skole svært viktig. Den er navet i lokalsamfunnet. For FAU er det viktigste hensynet at skola har et godt og stimulerende læringsmiljø for barna våre. Det mener vi at Åsbygda skole har, og omgivelsene og lokalmiljøet bygger opp under det.</p> <p>Forslaget til kommuneplanens samfunnsdel bekrefter etter vår mening betydningen av å opprettholde grendeskoler som Åsbygda skole og å styrke boligutviklingen her.</p> <p>Som føringer for kommuneplanens arealdel vil vi derfor samtidig foreslå at det legges opp til bygging av gang – og sykkelveg mellom Åsvangkrysset og Hekne.</p>	<p>I kommuneplanens samfunnsdel har en bevisst ikke tatt stilling til skolestrukturen i kommunen, da det pågår et utredningsarbeid om strukturelle tiltak i grunnskolen i Stange. Utredningsarbeidet skal, gjennom innhenting av tallmateriale, kostnadsoverslag, forskningsrapporter og erfaringsinnhenting fra sammenliknbare kommuner, sikre et godt beslutningsgrunnlag for framtidig skolestruktur i Stange.</p> <p>Utredningen skal, på bakgrunn av innhentet faktagrunnlag, beskrive og konsekvensvurdere utfordringer for Stange- skolen i et 10 – 15 års perspektiv, med hensyn på pedagogikk, økonomi, organisasjon og samfunnsmessige forhold. Utredningen presenteres i en rapport med fire delrapporter der det gis en anbefaling innenfor hvert av de fire perspektivene. Med bakgrunn i delrapportene, skal det konkluderes med en anbefaling om framtidig skolestruktur i Stange.</p> <p>I tillegg til å ta hele kommunen i bruk, peker samfunnsdelen også på satsningen langs InterCity-strekningen (s.22), og at det er hit <i>kommunale tjenester, handel og service, planleggingsressurser og utviklingsprosjekter</i> vil kanaliseres i planperioden. For å opprettholde tettsteds – og grendestrukturen vil kommunen sørge for at det finnes planavklarte arealer til boligformål, for de som ønsker å bosette seg her. <i>Funksjonene som det tilrettelegges for her vil være de som hører grenda til.</i> Større fellesfunksjoner legges til tettstedene langs IC-strekningen.</p> <p>Trafikksikkerhetstiltak vurderes i forhold til vedtatt prioriteringsliste, i egen sak.</p>

<p>FAU v/Breidablikk skole</p> <p>Breidablikk skoles FAU ønsker å gi en uttalelse i forbindelse med at Stange Kommunejobber med samfunnsdelen i sitt strategidokument for vår kommunes utvikling. Vi antar at dette dokumentet vil være med som et styringsverktøy også når det gjelder utredningen rundt Stanges skolestruktur, noe som igjen vil ha stor påvirkning på våre barns fremtid.</p> <p><i>Innspill</i></p> <p>Ilseng har et godt utviklings – og vekstpotensial, her er gode forutsetninger for å innfri flere målsettinger i kommuneplanen, gjennom satsning på de kvalitetene som Ilseng har:</p> <ul style="list-style-type: none">• Nærhet til naturen• Nærhet til lokale aktiviteter• Lokale tilbud <p>I denne sammenhengen er skolen svært viktig. FAU ser skolens betydning for grendesamfunnet, et bindeledd, et samlingspunkt, som lokalsamfunnet er avhengig av for å skape vekst og utvikling.</p> <ul style="list-style-type: none">• Arena for psykososial læring• Godt miljø og høy trivsel i følge elevundersøkelsen 2013-2014• Godt samarbeid mellom hjem og skole i følge foreldreundersøkelsen 2013-2014	<p>Samme som over</p>
--	-----------------------

Jernbaneverket

Generelle betraktninger

Jernbaneverket har startet arbeidet med å bygge dobbeltsporet jernbane gjennom Stange. Hvis framdriften på utbygging av dobbeltspor på Intercity Dovrebanen holdes i tråd med Nasjonal Transportplan 2014-2023 vil dobbeltsporet være ferdig utbyggt fram til Hamar i 2024. Et ferdig utbyggt dobbeltspor vil gi kapasitet til å øke antall togavganger og korte ned reisetiden betydelig, dette gir Stange kommune noen muligheter og forpliktelser.

Innspill

Utkast til Stange kommuneplan inneholder gode mål og strategier for å følge opp investeringer som er tenkt på jernbane. I kap. 8 Sentrale veivalg – langsiktig arealstrategi framgår det blant annet følgende viktige strategier som Jernbaneverket har merket seg:

Jernbaneverket støtter kommunens ønske om revisjon av SMAT-planen med bakgrunn i de tunge samferdselsinvesteringene sør i Hedmark fylke.

- Stange skal legge til rette for 100 boenheter pr år, der hovedtyngden rettes mot tettstedene langs Intercity – strekningen. Jernbaneverket bemerker at dette må bety en betydelig satsning og høy arealutnyttelse rundt eksisterende Stange stasjon og ny stasjon på Tangen.
- Jernbaneverket støtter fullt ut satsningen langs IC-strekningen.
- Stange kommune har i sin utviklingsstrategi over Stangebyen som kommunesenter, et viktig prinsipp om å utvikle sentrum som et kollektivknutepunkt. Som en oppfølging av Konseptvalgutredning Intercity Dovrebanen og traseutredning dobbeltspor Sørli – Brumunddal, skal Jernbaneverket i løpet av 2014 sette i gang arbeid med kommunedelplan for dobbeltsporet jernbane Sørli til Hamar. I dette arbeidet vil korridor for dobbeltspor jernbane gjennom Stange kommune avklares. Dette vil gi en del avklaringer i.f.t utvikling av Stangebyen.
- Jernbaneverket støtter utviklingsstrategien for Tangen. Det vises til jernbaneverkets uttalelse 7.2.2014 til kommunedelplan for Tangen. Jernbaneverket vil i løpet av 2014 starte opp arbeidet med reguleringsplan for dobbeltspor gjennom Tangen

Dette er intensjonen bak strategien *”satsning på tettstedene langs IC-strekningen”*, målsettingen om *”effektiv arealutnyttelse innenfor tettstedsgrenser”*, samt prinsippet om *”fortetting og omforming”*.

Rådmannen er positiv til igangsetting av kommunedelplanarbeidet på strekningen Sørli – Hamar, særlig med tanke på avklaringer vedrørende trasevalg.

Rådmannen er positiv til igangsetting av reguleringsplan for dobbeltspor gjennom Tangen.

Fylkesmannen i Hedmark

Generelle betraktninger

Samfunnsdelen viser god sammenheng fra overordnede dokumenter, og peker også framover mot arealdelen. Og Fylkesmannen har positivt merket seg at det har blitt lagt vekt på å synliggjøre hvilke konsekvenser prioriteringene i samfunnsdelen vil få for arealdelen. Det er et godt grep å synliggjøre ”delmål”, ”strategi” og ”relevans for arealdel” for de ulike temaene i en tabell. Vi mener videre det er et godt grep å fase ut sektorplaner til fordel for kommunedelplaner som skal vedtas politisk. Dette vil også bidra til bedre samordning og forankring.

Stange kommune har med forslag til samfunnsdel et godt grunnlag for å utarbeide budsjett og økonomiplan (handlingsdelen). Det blir videre viktig å følge disse føringene og prioriteringene i kommuneplanarbeidet.

Innspill

Folkehelse

I valg av satsningsområder viser Stange kommune en god bredde og innsikt i hva som skaper gode helse og trivsel, og hva som utjevner sosiale helseforskjeller. Dette blir tatt med videre i de andre hovedsatsningsområdene og fremhever viktigheten av tverrsektorielt samarbeid og organisering. Ved å legge til egne beskrivelser til de grunnleggende prinsipper i folkehelsearbeidet viser Stange at de har arbeidet grundig med temaet, og ved eksplisitt å ta med innspill fra kommuneplanarbeidet illustreres medvirkningen underveis på en god måte.

- Vi savner under kap.5, delmål 3, fokus på skoleveien som arena for fysisk aktivitet. Her bør gang – og sykkelveg være en strategi i arealdelen på lik linje som sikring av tilstrekkelig utareal

Nye boligområder

- Hensynet til universell utforming skal ivaretas i alt kommunalt planarbeid. Fylkesmannen anbefaler at kommunen i nye byggeområder setter strengere krav til andelen tilgjengelige boliger enn minstekravet. Få av dagens boliger tilfredsstillende disse kravene og det vil bli et stort behov for tilgjengelige boliger i fremtiden.

Kommunen har generelt lite handlingsrom når det kommer til utbygging av gang – og sykkelveger, da dette primært er vegvesenets anliggende. I den fysiske nærhet til skolene er trafikksikkerhet, med tanke på henting og bringing, primært i fokus. Under kap.5, delmål 3 (s.14) vil det under relevans for arealdelen tilføyes: *kartlegge og prioritere trafikksikkerhetstiltak i skolens nærområde*. Utbygging av gang – og sykkelveger omtales i en større sammenheng i kap. 6, *infrastruktur*, under delmål 6. *En trafikksikker kommune*, der de nasjonale føringene er lagt stor vekt på. Rådmannen vil også løfte trafikksikkerhet inn i kapittel 3, *folkehelse*, da dette på lik linje med andre tema har relevans for folkehelsearbeidet, og som naturlig vil følges opp i de påfølgende kapitlene.

I kommunedelplan for boligpolitikken i Stange vil temaet gjennomgås mer systematisk. Rådmannen ser betydningen av dette, og vil vurdere hvilke muligheter kommunen har til å pålegge strengere krav til andelen tilgjengelige boliger, gjennom reguleringsplan. Dette føyes inn under relevans for arealdelen, under delmål *1.variært botilbud*. Sikrer således at temaet blir tatt opp under revisjon av kommuneplanens arealdel.

<ul style="list-style-type: none"> - Positivt at kommunen ønsker å legge til rette for møteplasser for folk på tvers av alder, funksjonsevne og kulturell bakgrunn. Når arealdelen skal revideres anbefales det at dette nedfelles som konkrete krav til areal, utforming og medvirkning ved utforming av slike møteplasser i nye byggeprosjekt og ved fortetting. - Ved utlegging av nye byggeområder blir det viktig å sørge for at Mjøsstranda ikke bygges igjen og at det sikres gode grønnstrukturforbindelser både langs og ned til Mjøsstranda. - Nye boliger bør så langt som mulig støtte opp om eksisterende grendesenter. <p>Infrastruktur</p> <ul style="list-style-type: none"> - Det er positivt at hovedtyngden av nye boenheter skal rettes mot stasjonsbyene. Bærekraftig og fremtidsrettet stedsutvikling forutsetter en konsentrert utbygging med kort vei til kollektivknutepunkt. - Fylkesmannen har positivt merket seg at kommunen ønsker et prøveprosjekt for alternativ utforming av gang – og sykkelveger. Det er behov for å vurdere nærmere hvilke mulighetsrom som finnes for bedre å løse ulike hensyn som arealeffektivitet, trafikksikkerhet og drift. 	<p>Innspillet tas med videre til arbeidet med kommuneplanens arealdel.</p> <p>Innspillet tas med videre til arbeidet med kommuneplanens arealdel, og vil bli presisert under avsnittet ”kulturlandskapet og Mjøsa” (s.23) kapittel 8.</p> <p>Innspillet tas med videre til arbeidet med kommuneplanens arealdel. Innspillet er også omtalt under avsnittet ”utvikling av Stange kommune” (s.22), kapittel 8: <i>”Nye utbyggingsområder skal, så langt som mulig, utnytte eksisterende infrastruktur”</i>. Rådmannen ønsker her å tilføye grendesenter.</p>
--	--

Hedmark fylkeskommune

Generelle betraktninger

Høringsutkastet til kommuneplanens samfunnsdel for Stange kommune framstår som et gjennomarbeidet og godt strukturert dokument med god forankring til kommunens planstrategi. Planen presenterer mange gode intensjoner for videreutviklingen av Stange kommune i årene som kommer.

Innspill

Fylkesrådet mener at Stange kommune i sitt videre arbeid med kommuneplanens samfunnsdel bør vurdere følgende momenter:

Et fokus på bolyst og attraktivitet er sentralt for å kunne ta del i befolkningsveksten knyttet til Oslo og Mjøsregionen.

Dokumentet vil tjene på en klarere sammenheng mellom kommunens analyse av styrker og utfordringer og det øvrige innholdet i planen, slik at planen fremstår med en tydeligere profil for det kommende videreutviklingsarbeidet.

Løfte fram næringsutvikling (kap.6) enda tydeligere og vurdere dette med utgangspunkt i utfordringer og behov; Hvordan kommunen kan tilrettelegge for næringsetablering og hvilke næringer kommunen bør forsøke å tiltrekke seg.

Understøtter fokuset som er valgt i kapittel 4. *Bolyst og attraktivitet*

I forkant av kommuneplanarbeidet, og i forbindelse med planstrategiarbeidet, ble det laget et status og utfordringsdokument, med hensikt å drøfte utviklingstrekk i kommunen, både som samfunn og organisasjon. Etter rådmannens vurdering er sammenhengen mellom kommunens analyse av styrker og utfordringer, og innholdet i samfunnsdelen synliggjort i planstrategien. Her synliggjøres også koblingen mellom utfordringer og muligheter, opp mot valgte satsningsområder. Dette arbeidet bygger samfunnsdelen videre på (jf. side 5 i høringsutkastet). Samfunnsdelen er således en direkte forlengelse av planstrategiarbeidet.

Rådmannen har også, i utformingen av samfunnsdelen, hatt spesielt fokus på ikke å utforme et altomfattende oppslagsverk hvor alle aspekter av kommunesamfunnet drøftes inngående. Skal samfunnsdelen få politisk relevans, og samtidig være et nyttig styringsverktøy, må politiske prioriteringer komme tydelig fram i dokumentet. Hovedformålet med planen har vært å lage et styringsdokument, som synliggjør de strategiske grepene Stange kommune ønsker å gjøre, for å nå ønsket utvikling. Valg av temaer og strategier er således en konsekvens av de styrker og utfordringer som er kartlagt og diskutert.

Parallelt med kommuneplanarbeidet, har det pågått et politisk arbeid med strategisk næringsplan for Stange kommune. Hvilke næringer og hvordan kommunen kan tilrettelegge for næringsetablering vil i stor grad bli håndtert

<p>Vurdere hvordan næringslivet kan spille en større rolle i å skape kultur for læring i kommunen. Å forsere satsningen på entreprenørskap kan være en vei å gå.</p> <p>Målet om en befolkningsvekst i kommende planperiode på omtrent 1,2 % fremstår som noe lavt, sett i lys av fylkesrådets ambisjoner om "220 000 innbyggere i 2020".</p>	<p>her. Fokuset i samfunnsdelen har primært vært å synliggjøre hvilken (synergi)effekt satsningen på infrastruktur/bolyst og attraktivitet har på næringsviden, samt sette noen hovedprinsipper næringsutviklingen i kommunen. Disse finnes primært i kapitlet vedrørende langsiktig arealstrategi (s. 21), der fokuset er at kommunen til en hver tid skal ha ferdige planavklarte næringsområder. Så langt som mulig skal disse utnytte eksisterende infrastruktur. Et viktig prinsipp for næringsutviklingen i kommunen er å tenke "rett næring på rett sted".</p> <p>Gjennom utviklingsstrategien til Stange kommune (s. 22) gis det ytterligere føringer for næringsutviklingen i kommunen, gjennom satsningen på InterCity-strekningen, ved at det er hit kommunale tjenester, handel og service, planleggingsressurser og utviklingsprosjekter vil kanaliseres i planperioden. Dette tydeliggjøres ytterligere gjennom de fremtidige utviklingsstrategiene for tettstedene langs InterCity-strekningen (s. 24), og konkretiserer således hvilke type næring som vil være aktuelt på de ulike tettstedene, gitt stedets størrelse og behov.</p> <p>Rådmannen ser likevel hensikten med å endre navnet på kapittel 6. <i>Infrastruktur – drivkraften i samfunnsutviklingen</i>, (s.16) til <i>Infrastruktur – drivkraft i nærings – og samfunnsutviklingen</i>, selv om næringsutvikling også er en del av den generelle samfunnsutviklingen.</p> <p>Fokuset på å koble næring og næringsutvikling, sammen med utdanning og kompetanseutvikling vil fanges opp både gjennom kommunens strategiske næringsplan, og kommunedelplan for oppvekst. I kommuneplanens samfunnsdel er dette presisert på side 14, som en strategi under delmål 3: <i>nyttiggjøre seg nærmiljøet og næringslivet</i>.</p> <p>Målet om 1,2 % vekst ligger over statistisk sentralbyrås prognoser for høy vekst i planperioden. Rådmannen anser således målet på 1,2 % å være både ambisiøst og realistisk. I perioden 2002 til 2012 hadde Hedmark fylkeskommune en årlig gjennomsnittlig vekst på 0,25 %. 93 % av denne veksten sto Hamarregionen for, der Stange har stått for 24 % av veksten. Gitt at Stange kommune, også i fremtiden skal stå for 24 % av veksten, vil dette tilsvare en årlig gjennomsnittlig vekst på 4 %, sett opp mot fylkets målsetting om "220 000 innbyggere i 2020". Dette mener rådmannen er urealistisk. Det kan også nevnes at denne veksten da skal komme før jernbanen er bygget.</p>
---	---

Statens vegvesen

Generelle betraktninger

Samfunnsdelen gir tydelige føringer for hvilke prioriteringer som ligger til grunn for videre utvikling i kommunen. Det er gjort et godt arbeid med å tydeliggjøre både strategi og delmål, samt konkretisert hvordan dette gir relevans for arealdelen.

Statens vegvesen har en rolle i å vurdere hvordan kommunenes planer påvirker arealbruk rundt veger, og hvorvidt føringer fra Rikspolitiske retningslinjer for samordna areal og transportplanlegging (RPR SATP) følges opp. Våre kommentarer er primært knyttet til dette.

Innspill

Klima, energi og miljø

- Kommunedelplanen for klima, energi og miljø er faset ut og inkorporert i kommuneplanens samfunnsdel. Etter vårt syn er dette et godt grep
- Det mest grunnleggende innsatsområdet for å redusere klimautslipp fra vegsektoren er å styre arealbruksutviklingen slik at transportbehovet reduseres

Bolig – og næringsområder

- Vi vil understreke viktigheten av at nye boligområder planlegges for å støtte opp om eksisterende tettsteder og grender
- Nye næringsområder og næringsutvikling skal ses i et regionalt perspektiv, der lokaliseringvalg tas ut i fra transportbehov. Dette er et godt grep og tydelig oppfølging av SMAT- planen og RPR SATP.

Infrastruktur og trafiksikkerhet

- Det er sentralt at de strategiene som legges i samfunnsdelen følges opp gjennom arbeid med arealdelen og sentrumsplan for Stange.
- Vi merker oss positivt at kollektivtransport og tilrettelegging for gang – og sykkelveger er framhevet som tema i kapitlet om infrastruktur
- Når det gjelder trafiksikkerhet har vi en merknad til strategi "Igangsette et prøveprosjekt hvor gang – og sykkelveg utføres uten grøft(...)". Relevans for arealdelen beskrives som "(...) se på relevante områder for igangsette prøveprosjekt". Her bør det ligge et konkret arbeid bak utforming av kriterier før en velger ut aktuelle områder.

Innspillet tas med videre til arbeidet med kommuneplanens arealdel. Innspillet er også omtalt under avsnittet "utvikling av Stange kommune" (s.22), kapittel 8: "Nye utbyggingsområder skal, så langt som mulig, utnytte eksisterende infrastruktur". Rådmannen ønsker her å tilføye tettsteds – og grendesenter.

Rådmannen er glad for den positive tilbakemeldingen om at dette er mulig å få til. Rådmannen ønsker å tilføye, under strategi: "Igangsette et prøveprosjekt hvor gang – og sykkelveg utføres uten grøft(...)" s. 17, under relevans for arealdelen: "I forbindelse med arealplanarbeidet, utarbeide et sett med kriterier i samarbeid med bl.a. Statens vegvesen. Dette for å danne

<p>Kriterier bør knyttes til en vurdering av forhold som fartsgrense, fartsnivå, trafikkmengde og antall brukere av gang – og sykkelvegen.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Trafikksikkerhet må prioriteres høyt ved alle trafikkregulerende tiltak, utbygging og arealplanlegging. Som et supplement til fysisk tilrettelegging må det også gjennomføres holdningsskapende arbeid i kommunen for å få flere til å gå eller sykle på korte reiser. 	<p>grunnlag, for å velge ut aktuelle områder, i forbindelse med igangsetting av fremtidig prøveprosjekt”. Holdningsskapende arbeid rettet mot å få flere til å gå eller sykle drives gjennom enkelte prosjekter, slik som Trafikklykke og gjennom grunnskolen. Utover dette finner ikke kommunen det naturlig å være primæraktør, men understøtter initiativer fra nasjonalt nivå og institusjoner som er etablert for dette.</p>
<p>Hamar kommune</p> <p><i>Generelle betraktninger</i></p> <p>Hamar kommune vil innledningsvis gi honnør til Stange for en godt komponert og spennende plan for utviklingen av Stange kommune det neste tiåret. Hamar formannskap vurderer høringsutkastet til Stange kommuneplans samfunnsdel for perioden 2013 - 2025, for å være et svært godt grunnlag for kommunens målsettinger og strategier i planperioden. Det legges planforutsetninger som vil være godt forenlige for et fortsatt godt og konstruktivt samarbeid mellom kommunene våre.</p> <p><i>Innspill</i></p> <p>Hamar kommune velger å gi en uttalelse til høringsutkastet som først og fremst reflekterer ordførerens tre hovedtanker i arbeidet med samfunnsplanleggingen i Stange:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Når det gjelder befolkningsutvikling har Hamar kommune i sin planstrategi 2013-2015, besluttet å få utviklet scenarier for befolkningsutvikling i Hamar og Hamarregionen fram mot 2030 og 2050. Hamar ønsker gjerne at Stange vil kunne delta i dette arbeidet. - Hamar er i oppstartsfasen med revidering av kommunedelplan for bo – og boligpolitikken. I kommuneplanen vår inviterer kommunestyret i Hamar til et boligpolitisk samarbeid i regionrådet. - Hamar er opptatt av at de fire kommunene i regionen kan samarbeide og supplere hverandre, for å skape det mangfold som gjør regionen vår attraktiv for ny bosetting og næringsetablering. Stange uttrykker klart i sitt høringsutkast hva de ønsker å prioritere i egen kommune for å oppnå sine mål. Det fremstår som en god mix. - Hamar er glade for invitasjonen til samarbeidet om utviklingen av Vikaområdet og Åkershagan, sett i sammenheng med utviklingen av Hamar by. Det hadde vært spennende med en konkretisering av disse målene hadde vært tydeligere både regionalt, men kanskje også bilateralt kunne en videreutvikle strategiene for best mulige forutsetninger for samarbeidet i Hamar stortettsted. 	<p>Rådmannen er positiv til et samarbeid.</p> <p>Rådmannen er positiv til et regionalt samarbeid rundt boligpolitikken. Dette vil passe godt inn i forhold til arbeidet med en helhetlig boligpolitikk for Stange kommune.</p> <p>Kommunen er per i dag i oppstartsfasen av områdeplanarbeidet for Åkershagan. Etter hvert som prosessen går fremover vil vi kunne bli mer konkrete.</p>

<p>Stange Boligforetak</p> <p><i>Innspill</i> Boligforetaket har ansvaret for å anskaffe, eie og drive kommunens boligmasse på en rasjonell og effektiv måte. Styret anser det som viktig at det boligsosiale arbeidet enda tydeligere blir satt på dagsorden som en del av den helhetlige boligpolitikken, og innarbeidet i kommuneplan og eventuelle underliggende delplaner.</p> <p>Det er viktig at en arbeider på tvers av flere virksomheter og vil nevne de som boligforetaket har spesielt samarbeid med, så som NAV, flyktningtjenesten, helse – og rehabilitering, samt omsorgssenheten.</p>	<p>Gjennom kommuneplanarbeidet, har rådmannen sett behovet for å utarbeide en kommunedelplan for boligpolitikken. Både for å styrke kommunens rolle som boligpolitisk aktør, og for å ivareta kommunens ansvar om å skaffe bolig til de som selv ikke har mulighet til å eie, og ikke minst for å nå delmål 1, om et variert botilbud (s.12). Fokusområdet bolyst og attraktivitet (kap.4, side 11), synliggjør disse problemstillingene ytterligere.</p> <p>Tanken er at det boligsosiale arbeidet skal være en del av kommunens helhetlige boligpolitikk. Siden planen skal få status som kommunedelplan, vil planen utarbeides i henhold til plan og bygningsloven. Dette innebærer at det vil utformes et planprogram der en redegjør for formålet med planarbeidet, omfang, medvirkning, utredningsbehov samt organisering av arbeidet. Rådmannen ser at boligforetaket vil være en viktig samarbeidspartner inn i dette arbeidet, sammen med NAV, flyktningtjenesten, psykisk helse og omsorgsvirksomhetene, for å nevne noen. Samfunnsdelen vil, som ved all sektor/temaplanlegging, legge føringer for arbeidet.</p> <p>Det vil i kapittel 4. <i>Bolyst og attraktivitet</i>, under strategi: <i>utarbeide en kommunedelplan for boligpolitikken (... s.12)</i> presiseres at denne også vil ta inn over seg det boligsosiale aspektet. Sentralt tema vil også være å bestemme andelen tilgjengelige boliger.</p>
<p>HIAS</p> <p><i>Innspill</i> I høringsutkastet framgår det at hovedstrategiene som er lagt til grunn i avfallsplanen for Hamarregionen skal følges. Avfallsplanen gjelder imidlertid avfallshåndtering fra husholdninger som kommunen har plikt etter forurensningsloven til å sørge for innsamling og behandling av.</p> <p>Selv om kommunen ikke har spesifikt ansvar for å legge til rette for innsamling og deponering av næringsavfall mener vi likevel at kommunen i plansammenheng må sikre at det legges føringer for innsamling og disponering av avfall både fra husholdninger og næringsliv. Gode avfallsordninger der også avfallsproduksjon og ombruk inngår, har betydning både for bomiljø, klima og miljø. Dessuten ligger det også muligheter i utvikling av visse typer næringsvirksomhet. Vi vil derfor anbefale at det legges inn en formulering under delmål miljø om at det er i reguleringsplansammenheng skal vises løsninger for innsamling og deponering av avfall både fra husholdninger og fra næringslivet.</p>	<p>I kapittel 9. <i>Samfunnsikkerhet og en bærekraftig utvikling</i>, under <i>delmål 4. Miljø</i>, s.28, under relevans for arealdelen tilføyes: <i>I reguleringsplansammenheng skal løsninger for innsamling og deponering av avfall, både fra husholdninger og fra næringslivet, vurderes.</i></p>

Hamarregionen utvikling

Generelle betraktninger

I 2013 har det blitt arbeidet med en felles kommunikasjonsplattform for Hamarregionen. Dette arbeidet er gjort i samarbeid med kommunene Stange, Løten, Ringsaker og Hamar, Hamarregionen Utvikling, Hamarregionen Reiseliv og Geelmuyden & Kiese. Det er viktig at det bygges videre på dette arbeidet i kommuneplanens samfunnsdel.

Innspill

Kommunikasjonsplattform – Hamarregionen - ROMSLIG

Ambisjon:

- Hamarregionen skal være Norges mest imøtekommende og tilretteleggende region for innbyggere, besøkende og næringsliv.

Hensikt:

- Alle skal føle seg velkommen, ivaretatt og få mulighet til å utvikle og utfolde seg.

Karakter:

- Raus – Offensiv – Solid

Historien om Hamarregionen:

- ✓ Norges Spiskammer
- ✓ Alle muligheter til et aktivt liv
- ✓ Rom til å skape
- ✓ Norges beste vertskap

I utgangspunktet bygger høringsutkastet, slik det foreligger, opp under hovedtrekkene i felles kommunikasjonsplattform for Hamarregionen. Både når det kommer til visjon: ”sammen om vekst og utvikling”, og når det gjelder kommunens hovedmål: ”vi skal sørge for bosetting og næringsetablering i Stange! Ved å ta hele kommunen i bruk – tettsteder så vel som kommunens natur – og kulturmiljøer, skal vi sammen skape et attraktivt bomiljø der folk trives og ønsker å leve sine liv. Stange kommune skal i samarbeid med innbyggere, lag og foreninger, kultur – og næringslivet, utvikle et livskraftig og inkluderende samfunn”. Disse gir begge uttrykk for romslighet og det å være imøtekommende og tilretteleggende for både innbyggere, besøkende og næringsliv. Gjennom et inkluderende og livskraftig samfunn, skal alle føle seg velkomne, ivaretatt og få muligheten til å utfolde seg. En sentral forutsetning for å lykkes, er at vi er raus og offensiv, og har en robust og solid kommuneorganisasjon. Et sentralt satsningsområde i kommuneplanen (kap.7).

Rådmannen vil vurdere, der det er hensiktsmessig, å bruke ord og uttrykk fra felles kommunikasjonsplattform for Hamarregionen, særlig med tanke på historien om Hamarregionen. Videre vil en innledningsvis presisere viktigheten av å bygge opp under dette arbeidet i kommunen (s.5). Det langsiktige arbeidet, vil bestå i å jobbe videre med:

- Hva innebærer plattformen for Stange kommune?
- Hva kan vi fremheve?
- Hvordan jobbe for at plattformen gjennomfører kommunen, både som samfunn og organisasjon?

Rådmannen vil presisere viktigheten av å bygge videre på eksisterende arbeid, og at man ser sammenhengene mellom kommuneplanen og kommunikasjonsplattformen for Hamarregionen.

Rådmannens vurdering

Som det fremkommer av oversikten over, har det kommet mange gode innspill til kommuneplanens samfunnsdel. Oversikten viser hvordan innspillene er håndtert i det endelige utkastet.

Parallelt med kommuneplanarbeidet, har det blitt nedsatt en politisk arbeidsgruppe for arbeidet med strategisk næringsplan for Stange (sak 10/13), mandat for skoleutredningen (sak 36/13), felles kommunikasjonsplattform, samt planprogram for helse – og omsorgsplanen (sak 2/14). Prosessene har kommet ulikt, og derfor er ikke alle hensyn – særlig i forhold til næringsutvikling og skolestruktur – tatt stilling til i kommuneplanens samfunnsdel.

Når ovenfor nevnte prosesser nærmer seg en avslutning, vil en gjennom kommunens planstrategi, for neste periode, kunne avgjøre hvorvidt kommuneplanens samfunnsdel skal tas opp til rullering, og eventuelt endres på bakgrunn av konklusjonene av arbeidet med skoleutredningen og strategisk næringsplan. Dette for å sikre en sammenhengende og helhetlig planlegging, og at samfunnsdel danner grunnlag for sektorenes planer og virksomhet i kommunen.

Forslag til endringer i kommuneplanens samfunnsdel

Følgende endringer er innarbeidet i utkastet, som legges fram etter offentlig ettersyn:

Tidsperspektivet til kommuneplanens samfunnsdel er endret fra 2013-2025 til 2014-2026, da endelig vedtak kommer først i 2014.

Kapittel 1. Innledning (s.5): Felles kommunikasjonsplattform for Hamarregionen

I blå marg til høyre, er følgende tilføyd:

Felles kommunikasjonsplattform for Hamarregionen.

Regionens DNA er definert som romslig; dette innebærer at Hamarregionen skal være Norges mest imøtekommende og tilretteleggende region for innbyggere, besøkende og næringsliv. Alle skal føle seg velkommen, ivaretatt og få muligheten til å utvikle og utfolde seg. Vi skal være raus – offensiv – solid. Historien om Hamarregionen skal være:

- Norges spiskammer
- Alle muligheter til et aktivt liv
- Rom til å skape
- Norges beste vertskap

Kapittel 3. Folkehelse (s.9): Trafikksikkerhet

Hedmark fylkeskommune er føyd til som samarbeidspartner på folkehelseområdet, side 8, avsnitt 4:

I samarbeid med Hedmark fylkeskommune og ny interkommunal, samfunnsmedisinsk enhet på Hamar, må det opprettes gode rutiner for å utarbeide helseoversikter, og sette i verk relevante og kunnskapsbaserte tiltak.

Følgende avsnitt er lagt inn på side 9, under satsningsområde **økt fysisk aktivitet og nærhet til naturen:**

Trafikksikkerhet er viktig for å sikre et godt bomiljø, barn og unges oppvekstvilkår, og muligheten for økt fysisk aktivitet. Tilrettelegging for gående og syklende skal prioriteres høyt ved alle trafikkregulerende tiltak, utbygging og arealplanlegging. Målet er å jobbe mot å bli en trafikksikker kommune.

Kapittel 4. Bolyst og attraktivitet (s.12): En helhetlig boligpolitikk for Stange kommune

Strategien: Utarbeide en kommunedelplan for boligpolitikken i kommunen og styrke kommunens rolle som boligpolitisk aktør, under delmål 1. **Variert botilbud**, er endret til:

Utarbeide en kommunedelplan for hele boligpolitikken, også den boligsosiale, og gjennom dette arbeidet styrke kommunens rolle som boligpolitisk aktør. Sentralt tema blir å bestemme andelen tilgjengelige boliger.

Følgende relevans for arealdelen er lagt til:

Gjennom reguleringsplanarbeidet, vurdere antallet tilgjengelige boliger i et område.

Kapittel 5. Barnehage skole og utdanning (s.14): Relevans for arealdelen

Under delmål 3. **Motivasjon, trivsel og mestring**, under relevans for arealdelen er følgende tilføyd:

Kartlegge og prioritere trafikksikkerhetstiltak i skolens nærområde

Kapittel 6. Infrastruktur – drivkraften i samfunnsutviklingen (s.16): Næringsutvikling

Navnet på kapittel 6. **Infrastruktur – drivkraften i samfunnsutviklingen**, er endret til:

Infrastruktur – drivkraft i nærings – og samfunnsutviklingen.

I samme kapittel, s. 17, under delmål 6. **En trafikksikker kommune**, under strategi: Igangsette prøveprosjekt hvor gang – og sykkelveg utføres uten grøft, med et eget felt i vegbanen. Hensikt å verne jordbruksarealer, er relevans for arealdelen, endret til:

I forbindelse med arealplanarbeidet, utarbeide et sett med kriterier i samarbeid med bl.a. Statens vegvesen. Dette for å danne grunnlag, for å velge ut aktuelle områder, i forbindelse med igangsetting av fremtidig prøveprosjekt.

Kapittel 8. Sentrale veivalg – langsiktig arealstrategi (s.22).

Utvikling av Stange kommune, avsnitt 3, setning 5: ”Nye utbyggingsområder skal, så langt som mulig, utnytte eksisterende infrastruktur (...)”, er endret til:

Nye boliger og utbyggingsområder skal, så langt som mulig, utnytte eksisterende infrastruktur og støtte opp om eksisterende tettsted – og grendesenter.

I samme kapittel, s. 23 er det under avsnittet **kulturlandskapet og Mjøsa**, tilføyd et siste avsnitt som lyder som følger:

Ved utlegging av nye byggeområder blir det viktig å sørge for at Mjøsstranda ikke bygges igjen, og at det sikres gode grønnstrukturforbindelser både langs og ned til Mjøsstranda.

Kapittel 9. Samfunnssikkerhet og en bærekraftig utvikling (s.28)

Under delmål 4. **Miljø**, under relevans for arealdelen tilføyes:

I reguleringsplansammenheng skal løsninger for innsamling og deponering av avfall, både fra husholdninger og fra næringslivet, vurderes.

Konklusjon

Samfunnsdelen har som hovedmål å sikre en helhetlig planlegging og at vi – *kommunen som samfunn og organisasjon* – drar i samme retning. Kommuneplanens samfunnsdel skal danne grunnlag for sektorenes planer og virksomhet i kommunen. Den skal gi retningslinjer for hvordan kommunens egne mål og strategier skal gjennomføres i den daglige kommunale virksomheten.

Stange kommune har utarbeidet en ny kommuneplan i en tid med historisk høy satsing på infrastruktur. Aldri har storsamfunnet investert så mye, så bredt og på samme tid i Hedmark som nå. Samtidig vet vi hvilken drivkraft infrastrukturen har for samfunnsutviklingen, både når det kommer til konkurranseevne, bosetting, pendlingsmuligheter, tjenesteproduksjon og oppvekstvilkår.

Rådmannen mener prinsippene i det endelige forslaget til kommuneplanens samfunnsdel 2014-2026, på en god måte gjenspeiler målsettinger og strategier både i kommunens og regionens planstrategi, samtidig som den tar høyde for nasjonale føringer på feltet. Samfunnsdelen beskriver en tydelig visjon og et ambisiøst hovedmål. Samfunnsdelen bygger på tydelige satsningsområder, med klare overordnende mål, delmål og tilhørende strategier. De overordnende målene, delmålene og strategiene sikrer på sin side en ”rød tråd” – og synliggjør – hvordan kommunens visjon og hovedmål skal følges opp og nås.

Endelig forslag til kommuneplanens samfunnsdel 2014-2026 er et godt utgangspunkt for å styre samfunnsutviklingen i Stange kommune de neste fire årene, ved at den gir tydelige signaler inn mot budsjett – og økonomiplan, som er kommuneplanens handlingsplan.

Gjennom tydelige satsningsområder og en langsiktig tanke rundt arealbruken oppleves samfunnsdelen av kommuneplanen også som et godt verktøy for den langsiktige samfunnsutviklingen, ved at den gir tydelige signaler inn mot arealdelen. Med bakgrunn i vurderingen over anbefaler rådmannen å godkjenne kommuneplanens samfunnsdel, datert 25.4.2014.

Utrykte vedlegg:

Vedlegg 1: Endelig forslag til kommuneplanens samfunnsdel 2014-2026

Vedlegg 2: Høringssvar Ringsaker kommune, datert 27.2.

Vedlegg 3: Høringssvar Jernbaneverket, datert 6.3.

Vedlegg 4: Høringssvar FAU/Åsbygda skole, datert 9.3.

Vedlegg 5: Høringssvar FAU/ Breidablikk skole, datert 10.3.

Vedlegg 6: Høringssvar Fylkesmannen i Hedmark, datert 13.3.

Vedlegg 7: Høringssvar Hedmark fylkeskommune, datert 17.3.

Vedlegg 8: Høringssvar Hamar kommune, datert 18.3.

Vedlegg 9: Høringssvar HIAS, datert 18.3.

Vedlegg 10: Høringssvar Boligforetaket, datert 21.3

Vedlegg 11: Høringssvar Statens vegvesen, datert 27.3.

Vedlegg 12: Hørings svar Hamarregionen Utvikling, datert 31.3.